

İSLAM DİNİNİN TEMEL KAYNAKLARI

Yüce Allah, akıl ve irade verdiği insana doğru yolu göstermek için peygamberler ve onların aracılığıyla da kitaplar göndermiştir. İslam'ın temelini, son ilahi kitap Kur'an-ı Kerim ve Hz. Muhammed'in (sav) söz ve davranışları (sünnet) oluşturur.

Hidayet Rehberi: Kur'an

Kelime anlamı toplamak, okumak, bir araya getirmek olan **Kur'an**, Hz. Muhammed'e (sav) vahiyyle gelen, aslı korunarak nesilden nesile nakledilen Allah (cc) kelimidir. Diğer kutsal kitapların aksine Kur'an'ın korunacağı ve değiştirilemeyeceği "**Kur'an'ı kesinlikle biz indirdik; elbette onu yine biz koruyacağız.**" (Hicr suresi 9. ayet) ayetiyle bildirilmiştir. Kur'an, Müslümanlar için dünya ve ahiret mutluluğunu sağlayan bir rehber olup hayatın her alanında karşılaşılabilecekleri durumlarda başvuracakları en temel kaynaktır. Kur'an'da iman esasları, ibadetler, ahlak kuralları, geçmiş peygamberlerin kıssaları ve toplumsal ilişkileri düzenleyen hükümler (muamelat) yer alır.

Hz. Peygamber'in Yolu: Sünnet

İslam'ın ikinci temel kaynağı sünnettir. Yol, âdet, gidişat gibi anlamlara gelen **sünnet**, Hz. Peygamber'in söz, fiil ve onaylarını kapsar. Kur'an'da anlaşılmayan bir ayetle karşılaşıldığında ilk olarak Hz. Peygamber'in o konuda bir sözü ya da uygulaması olup olmadığı araştırılır. "... **İnsanlara, kendilerine indirileni açıklaman ve onların da (üzerinde) düşünmeleri için sana bu Kur'an'ı indirdik.**" (Nahl suresi 44. ayet) ayetiyle Hz. Peygamber'in Kur'an'ı açıklama görevine işaret edilmektedir.

Kur'an'da namazın farz olduğu bildirilmiş ancak nasıl kılınacağı ve rekâtları açıklanmamıştır. Hz. Peygamber "*Namazı benden gördüğünüz gibi kılın.*" (Buhari, "Ezan", 18) buyurmuştur. Bu nedenle, Kur'an'da emredilen zekât ve hac ibadetlerinin nasıl uygulanacağı da Hz. Peygamber'in sünnetiyle açıklığa kavuşmuştur.

Hz. Peygamber, Kur'an'ı açıklamanın yanı sıra güzel ahlakıyla da Müslümanlara örnek olmuş ve ahlaki değerleri öğretmiştir. Bu sebeple İslam'a uygun yaşamak isteyen bir Müslüman için sünnet vazgeçilmez bir kaynak ve kılavuzdur.

KUR'AN-I KERİM'İN ANA KONULARI

Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah'ın bütün insanlığa gönderdiği bir hidayet rehberidir. Kur'an-ı Kerim'de insanlara doğru yolu göstermek, onların dünya ve ahiret mutluluğunu sağlamak için evrensel mesajlar içeren pek çok konu vardır. Kur'an'ın başlıca konuları; inanç, ibadet, ahlak, bireysel ve toplumsal hayatla ilgili düzenlemeler, peygamberler ve geçmiş kavimlerin kıssalarıdır.

İnanç

İnanç sözlükte itikat, iman, birine duyulan güven anlamına gelir. Terim olarak Allah'ın (cc) peygamberleri aracılığıyla bildirdiği esasları tereddütsüz kabul etmek, gerçek ve doğru olduğuna gönülden inanmaktır.

İslam'da iman esasları bir bütündür. Bu esasların temeli ve ilk şartı, her şeye gücü yeten Allah'ın (cc) varlığına ve birliğine iman etmektir. Yüce Allah **“De ki: ‘O, Allah’tır, bir tektir.’**” (İhlas suresi 1. ayet) buyurmaktadır.

Peygamberlere iman, Allah'ın (cc) doğru yolu göstermek için insanlar arasından seçtiği elçilere inanmak demektir. Kur'an'da **“... Her millet için mutlaka bir uyarıcı (peygamber) bulunmuştur.”** (Fatır suresi 24. ayet) buyurulmaktadır.

Peygamberlere inanmak, onlara Cebrail (as) aracılığıyla indirilen kutsal kitaplara ve meleklerle inanmayı da gerektirir. Kur'an'da **“Peygamber, Rabbinden kendisine indirilene iman etti, müminler de (iman ettiler). Her biri; Allah’a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman ettiler...”** (Bakara suresi 285. ayet) buyurulmaktadır.

Kur'an'da yer alan inanç esaslarından biri de ahirete iman etmektir. İnsan, yaptığı her davranışın karşılığını ahirette görecektir. **“... Kim Allah’ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahiret gününü inkâr ederse derin bir sapıklığa düşmüş olur.”** (Nisa suresi 136. ayet) ayetinde de ahirete iman emredilmekte ve iman esaslarının bir bütün olduğuna dikkat çekilmektedir.

İbadet

İbadet boyun eğme, itaat etme, saygı duyma anlamlarına gelmektedir. İbadetler Allah'ın (cc) emrettiği ve insanların yapmakla yükümlü oldukları davranışlardır. İmanın gerekleri ibadetler yoluyla yerine getirilir. Allah (cc), Kur'an'da **“Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.”** (Zariyat suresi 56. ayet) ayetiyle insanın yaratılış gayesini vurgulamaktadır. **“Görmedin mi ki şüphesiz, göklerde ve yerde olanlar, güneş, ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, hayvanlar ve insanların birçoğu Allah’a secde etmektedir...”** (Hac suresi 18. ayet) ayetiyle de sadece insanların değil tüm varlıkların Allah'a (cc) ibadet ettiği ifade edilmiştir.

Kur'an'da namaz, oruç, zekât ve hac gibi temel ibadetler vurgulanmıştır. Ayrıca anne babaya iyilik yapmak, sadaka vermek, Kur'an okumak ve dua etmek de ibadettir. Çünkü Allah'ın (cc) rızasını kazanmak amacıyla yapılan her davranış ve düşünce ibadet sayılmıştır. İbadetler, bireyle Allah (cc) arasında güçlü bir bağ oluştururken inananlar arasındaki dayanışmayı da artırır. Düzenli ibadet, bireyin ahlaki gelişimine ve toplumsal huzurun sağlanmasına katkıda bulunur.

Ahlak

Ahlak huy, mizaç ve karakter anlamına gelir. Terim olarak insanın iyi veya kötü nitelikleri ve bu niteliklerin davranışlarına yansımalarıdır. İslam'ın amaçlarından biri de insanın güzel ahlaka sahip olmasını sağlamaktır. Kur'an'da ahlak konusuyla ilgili ayetlerde güzel söz, doğruluk, sabır, yardımlaşmak, sözünde durmak, adaletli olmak gibi iyi davranışlar emredilmiştir. Dedi-kodu, iftira, yalan, cimrilik, israf, haksız kazanç gibi kötü davranışlar ise yasaklanmıştır. Bir ayette bununla ilgili **“Muhakkak ki Allah adaleti, ihsanı, akrabaya karşı cömert olmayı emreder; hayâsızlığı, kötülüğü ve zorbalığı yasaklar. İşte Allah, aklınızı başınıza alınız diye size böyle öğüt veriyor.”** (Nahl suresi 90. ayet) buyurulmaktadır.

Sosyal Hayat

İslam'da insanlar arasındaki hukuki, beşerî ve sosyal ilişkileri düzenleyen hükümlere **muamelat** denir. Kur'an'da borç alıp vermek, alışveriş yapmak, evlilik, boşanma, miras, suçlar ve cezalar gibi birçok konu ele alınır. Müslümanlar, bireysel ve toplumsal yaşamlarında Kur'an'ı rehber edinir.

Kıssalar

Kıssa hikâye etmek, anlatmak, haber vermek anlamlarına gelmektedir. Geçmiş peygamberler ve kavimlerle ilgili Kur'an'da anlatılan ibret verici olaylara kıssa denir. Kur'an'da **“Andolsun onların kıssalarında akıl sahipleri için ibretler vardır...”** (Yusuf suresi 111. ayet) buyurularak kıssaların önemine dikkat çekilmiştir. Kıssalar sadece geçmişte meydana gelen olayları haber vermekten ibaret olmayıp günümüz için de öğütler vermektedir.

KUR'AN-I KERİM'İN TEMEL ÖZELLİKLERİ

Kur'an-ı Kerim, okunup anlaşılması ve hayatın her alanında yaşanması için gönderilen son ilahi kitaptır. Kur'an-ı Kerim, insanı kötülükten uzaklaştırıp iyiliğe yönlendirerek dünya ve ahirette mutluluğa ulaştırır. “... **İyilik edin. Şüphesiz Allah iyilik edenleri sever.**” (Bakara suresi 195. ayet) ayeti bunu ifade eder. Kur'an-ı Kerim, Müslümanlara sevgi, saygı ve adalet gibi ahlaki erdemleri öğretir; ihtiyaç sahiplerine yardım etmeyi, anne babaya iyilikte bulunmayı ve topluma faydalı olmayı emreder.

Kur'an-ı Kerim, hak ile batılı, doğruyla yanlış ayırt eden ve bu özelliğiyle “**Furkan**” adını alan bir rehber kitaptır. Kur'an'da “**Âlemlere bir uyarıcı olsun diye kuluna Furkan'ı indiren Allah'ın şanı yücedir.**” (Furkan suresi 1. ayet) buyurulmuştur.

Kur'an'ın rehberliği, “**Bu, kendisinde şüphe olmayan kitaptır. Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için yol göstericidir.**” (Bakara suresi 2. ayet) ayetiyle ifade edilir.

Kur'an, dünya ve ahiret hayatını açıklayan bir kitaptır. “... **Bunlar, apaçık kitabın ayetleridir.**” (Yusuf suresi 1. ayet) ayeti de bunu vurgular. Ayrıca Kur'an, insanın dünya hayatında bilmesi ve uygulaması gereken konularda ona rehberlik eder; iman, ibadet, kıssalar, ahlaki değerler ve sosyal düzenlemeler gibi birçok meseleyi açıklar.

Kur'an-ı Kerim, insanı düşünmeye ve aklını kullanmaya teşvik eder. İnsanı diğer varlıklardan ayıran akıl özelliğine vurgu yapar ve onlara “**Ey akıl sahipleri...**” (Maide suresi 100. ayet) diye seslenir. İnsanın yaratılışı, evrendeki düzen ve diriliş gibi konularda bilgi vererek insanları düşünmeye çağırır.

BİR PEYGAMBER TANIYORUM: HZ. NUH

Kur'an-ı Kerim, peygamberlerin tevhit inancını yayma mücadelesini ve kavimlerinin bu çağrıya karşı tutumlarını anlatır. Bu kıssalar, Müslümanlar için hem birer örnek hem de ibret kaynağıdır.

Kur'an'da, sıkça anılan peygamberlerden biri olan Hz. Nuh'un adını taşıyan bir sure bulunmaktadır. Hz. Nuh, verdikleri mücadele ve gösterdikleri sabırla Kur'an'da övülen beş ülülazm peygamberden ilkidir. Hz. Nuh'un peygamber olarak gönderildiği dönemde, insanlar arasında putperestlik yaygınlaşmış, ahlaki değerler zayıflamış ve zulüm artmıştı. Yüce Allah, insanları tevhit inancına çağırması ve Allah'ın (cc) emir ve yasaklarını bildirmesi için Hz. Nuh'u peygamber olarak görevlendirdi. Hz. Nuh, kavmini tevhit inancına çağırды ve azaba karşı uyardı.

Ancak kavmi onun davetini reddetti. Bu konu, Kur'an'da "... ben onları ne zaman çağırıysam, parmaklarını kulaklarına tıkadılar; elbiselerini başlarına bürüdüler, ayak dirediler, kibirlendikçe kibirlendiler." (Nuh suresi 7. ayet) şeklinde anlatılır. Buna rağmen Hz. Nuh, kavmine ısrarla Allah'a (cc) kulluğu öğütleyip inananların affedileceğini ve nimetlere kavuşacağını müjdeledi. Her fırsatta, insanın yaratılış amacını ve evrenin düzenini anlatarak onları hakikate davet etti. Ancak kavmi bu daveti her seferinde reddetti. Kavminin ileri gelenleri, Hz. Nuh'un sıradan bir insan olduğunu öne sürerek onun peygamberliğini inkâr etti ve ona inananları küçümsedi. Çünkü onlar, üstünlüğü makam ve zenginlikle ölçüyordu.

Kavmi, inanan fakirleri hor görüp eşitliği kabul etmeyerek Hz. Nuh'tan onları kovmasını istedi. Hz. Nuh ise, "... (Siz istiyorsunuz diye) ben iman edenleri kovacak değilim; onlar (imanları sayesinde) Rablerine kavuşacaklardır. Fakat ben sizi bilgisizliğe gömülmüş bir topluluk olarak görüyorum." (Hud suresi 29. ayet) diyerek bu haksızlığa karşı çıktı.

Hz. Nuh, kavmine onların iyiliğini istediğini söyledi. İnkârcıların bir peygamberin zengin, gelecekte haber veren ya da melek olması gerektiğini düşünmelerine ise, "Size, 'Allah'ın hazineleri benim yanımdadır' demiyorum, gaybı da bilmem, melek olduğumu da söylemiyorum..." (Hud suresi 31. ayet) diyerek cevap verdi.

Hz. Nuh, "Aslında ben iman edecektim." gibi bahaneleri önlemek için, kavmine "... Ey kavmim! Eğer benim aranızda bulunmam ve Allah'ın ayetlerini bildirmem zorunuza gidiyorsa, bilin ki ben yalnız Allah'a dayanıp güveniyorum; siz de ortaklarınızı toplayıp ne yapacağınızı kararlaştırın, yapacağınız iş içinizde niyet olarak kalmasın ve bana mühlet de vermeden yapacağınızı yapın." (Yunus suresi 71. ayet) diye seslenerek onları karar almaya çağırды.

Allah (cc), inkârcılara kaçınılmaz bir ceza geleceğini bildirdi. "Bizim gözetimimiz altında ve öğrettiğimiz şekilde gemiyi yap, haktan sapanlar için bana başvuruda bulunma! Onlar boğulacaklar!" (Hud suresi 37. ayet) buyruğuyla tufan öncesi Hz. Nuh'a gemi yapmasını emretti.

Tufan gerçekleştiğinde, Hz. Nuh ve ona inananlar gemiye bindi. İnkârcılar ise boğularak helak oldu. Sular çekildiğinde gemi Cudi Dağı'na oturdu ve huzurlu yeni bir hayat başladı. Nuh Tufanı olarak bilinen bu olay, Müslümanlara ve tüm insanlığa ibret alınması için önemli dersler sunar.

Hazırlayan

dkabakademi-onurhoca.com

Daha Fazlası İçin Web Sitemizi Ziyaret Ediniz